

KUTSESTANDARD

Plaatija, tase 4 esmane kutse

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Käesolev kutsestandard on aluseks ehitusviimistleja riikliku õppekava väljatöötamisele ning inimeste kutsealaste kompetentside hindamisele.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Plaatija, tase 4 esmane kutse	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Plaatijad töötavad valdavalt ehitus- ja kinnisvarahooldusettevõtetes.

Plaatija põhilised tööülesanded on pindade ettevalmistamine plaatimistööde tegemiseks ja pindade plaatimine.

Esmane kutse on formaalharidusõppe lõpetamisel saadav kutse. Õppeasutus saab esmase kutse andmise õiguse, kui õppekava vastab käesolevale kutsestandardile ja on riiklikult tunnustatud.

Plaatija, EKR tase 4 esmase kutse kutsestandard on mõeldud aluseks ehitusviimistleja riiklikule õppekavale.

4. taseme esmase kutse saanud Plaatija korraldab iseseisvalt oma töökoha ning täidab tööülesandeid kvaliteetselt tavapäraolukordades. Vastutust nõudvate otsuste vastuvõtmise ning keerulisemate tööde tegemise juures vajab esmast kutset omav plaatija juhendamist.

A.2 Tööosad

A.2.1 Pindade ettevalmistamine

2.1.1. Pindade puhastamine

2.1.2. Plaaditavatele pindadele krundi ja hüdroisolatsiooni paigaldamine

A. 2.2 Pindade plaatimine

2.2.1. Pindade ettevalmistamine

2.2.2. Plaadi jaotuskavandi koostamine

2.2.3. Pindade plaatimine keraamiliste- ja kiviplaatidega

2.2.4. Plaaditud pindade vuukimine

2.2.5. Plaaditud pindade kaitsmine võimalike kahjustuste eest

2.2.6. Plaaditud pindade remontimine

2.2.7. Töö käigus tekkinud vigade parandamine

Tööosadega seotud tööülesannete loetelu „Tööosad ja tööülesanded“ on toodud kutsestandardi Lisas 1.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Üldjuhul töötavad plaatijad täistööajaga (kaheksa tundi päevas, viiel päeval nädalas).

Töö toimub nii siseruumides kui ka välitingimustes, sõltuvalt plaaditavast pinnast.

Töö on füüsiliselt koormav, töörütm on vahelduv ja sõltub täidetavatest tööülesannetest. Töötatakse sageli sundasendites: redelil seistes, põlvil asendis, käte asend võib olla ka pea kohal. Ettevaatlik tuleb olla komistamise ja libastumistega.

Vajalik on kasutada isikukaitsevahendeid: põlvekaitsmeid, tolumumaski, kaitseprille ja -kindaid ning turvajalatseid.

Peamised ohud plaatija töös tulenevad kasutatavate elektriliste ja mehaaniliste tööriistade ettevaatamatust käsitsemisest.

Plaatijatöös puututakse kokku ka tolmu ja erinevate kemikaalidega, mis võivad ülitundlikel inimestel põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendeid ja kanda kaitseriietust.

A.4 Töövahendid

Plaatija töövahendid on erinevad käsitööriistad (plaadikamm, segukellu, vuugiraud, lõiketangid, plaadinuga, lood jne), seadmed ja mõõteriistad (segutrell, plaadilõikur, frees, laser jne) ning materjalid (kuivsegud, liimid, hermeetikud jne).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Plaatija töö eeldab lisaks erialastele oskustele korrektsust ja täpsust, hoolikust, kannatlikkust, ruumilist kujutlusvõimet, liigutuste kiirust ja head koordinatsiooni. Oluline on võime töötada nii iseseisvalt kui ka meeskonnas. Väga olulised on hea tervis ja vastupidavus, sest suurem osa tööpäevast möödub sundasendis.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme plaatija esmane kutse saadakse esmase kutse andmise õigust omavas kutseõppeasutuses vastava kutsekeskhariduse õppe lõpetamisel.

Märge selle taseme omistamise kohta kantakse õppekava läbimise korral õppuri hinnetelehele.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

plaatija

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Käesolev plaatija, tase 4 esmane kutse kutsestandard kirjeldab kutsekeskhariduse õppekava läbinud plaatija kutsealaseid kompetentse. Selles kutsestandardis on kirjeldatud kaks kohustuslikku kompetentsi (B.2.1 - 2.2), lisaks plaatija kutset läbivad kutsespetsiifilised (B.2.4 - 2.7) ja üldised (B.2.8 - 2.15) kompetentsid. Plaatija esmase kutse saamiseks peab õppur tõendama kõik kompetentsid.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Pindade ettevalmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: - Puhastab isoleeritavad pinnad. Vajadusel täidab praod ja likvideerib pinna ebatasasused. Vajadusel eemaldab viimistletavatelt pindadelt eelnevad viimistluskihid, peseb pinnad sobiva vahendiga ja töötleb antiseptikuga. - Hindab juhendamisel aluspindade niiskustaseme vastavust nõuetele. Lähtudes ruumi iseloomust (kui ruum, niiske ruum) paigaldab plaatkatte alla kas krundi, niiskustõkke ja /või hüdroisolatsiooni. Vajadusel armeerib nurgad ja tihendab kommunikatsiooni läbiviigud. Teadmised: - tasandussegud, krundid, niiskustõkked ja hüdroisolatsioonimaterjalid, nende omadused ja kasutusvõimalused; - materjalide kulu arvutamise alused vastavalt kulunormidele; - tööde teostamise tehnoloogiline järjekord; - plaaditavate pindade liigid (niisked ja märjad tsoonid, köetavad ja külmad pinnad jne) - põranda kalletele esitatavad nõuded Hindamismeetod(id): Praktilise töö vaatlus või suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, tööalase tegevuse hinnang) või kirjalik test, juhtumianalüüs või eneseanalüüs või vastastik-hindamine või kombineeritud meetod.	
B.2.2 Pindade plaatimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad:	

1. Valmistab pinnad ette plaatimiseks: puhastab pinnad, krundib ja tasandab need. Katab mitteplaaditavad pinnad, valides selleks asjakohased kattematerjalid.
2. Märgib kehtivaid normatiive ja esteetiliselt lõpptulemust silmas pidades lihtsamatele (tasapinnalised, täisnurksed jne.) plaaditavatele pindadele plaatide jaotuse.
3. Töötleb plaadid (lõikab, lihvib, freesib jne) ja plaadib pinnad vastavalt jaotuskavandile, valides selleks sobivad materjalid ja töövahendid.
4. Vuugib pinnad ja vajadusel viimistleb deformatsioonivuugid, kasutades selleks sobivaid materjale ja töövahendeid.
5. Katab plaaditud pinnad sobilike kattematerjalidega, kaitsmaks neid järgnevate tööoperatsioonide käigus tekkida võivate kahjustuste eest.
6. Eemaldab vigastada saanud või ebakvaliteetselt paigaldatud plaadid, puhastab pinnad ja taastab vajadusel hüdroisolatsiooni. Asendab vigastatud plaadid uutega, kasutades selleks sobilikke materjale ja töövahendeid. Parandab töö käigus tekkinud vigu (ebatasasused liimkihis, plaatide paigaldamise ebatasasused jm).

Teadmised:

- a) plaatimissegude ja liimide liigid (plaaditavate pindade eripärast lähtuvalt - külma-, kuuma-, niiskuskindlus, survetugevus jm.);
- b) plaadi jaotuskavandi koostamise põhimõtted ja nende rakendamine;
- c) erinevad plaatide liigid (kasutusotstarbest ja materjalist lähtuvalt);
- d) plaatide omadused (kuuma-, külma-, kulumis-, libisemiskindlus jne.);
- e) vuukimissegud ja hermeetikud, nende omadused ja kasutusvõimalused;
- f) plaaditud pindade hooldus- ja puhastusvahendid.

Hindamismeetod(id):

Praktilise töö vaatlus või suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktika aruanne, õpimapp, tööalase tegevuse hinnang) või kirjalik test, juhtumianalüüs või eneseanalüüs või vastastik-hindamine või kombineeritud meetod.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Materjalide kulu ja tööaja määramine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Töö planeerimiseks määratleb 4. taseme esmakutset omav plaatija tööjoonistelt vajalikud lähteandmed, mõõdab selleks ettenähtud tööriistu kasutades viimistletava pinna ning saadud andmete põhjal arvutab välja enda tööks vajaliku materjalide ja tööaja kulu.	
B.2.4 Nõuetekohase töökohta korraldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Enne töö alustamist korraldab endale oma tööloigu piires nõuetekohase töökohta: paigaldab töölava ja jälgib, et säiliks vajalikud käiguteed. Katab mitteviimistletavad pinnad sobiva kattematerjaliga, valmistab ette tööks vajalikud materjalid ja töövahendid ning veendub, et tööfrondil ei oleks segavaid või üleliigseid esemeid. Kontrollib enne töö alustamist vajalike isikukaitsevahendite olemasolu ja korrasolekut. Ladustab vajalikud materjalid, tagades nende kvaliteedi säilimise.	
B.2.5 Koostöö teiste töövõtjatega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija arvestab töötades ka teiste samal objektil töötavate töövõtjatega	
B.2.6 Materjalide ja pinna omavahelise sobivuse määramine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Hindab tüüpiliste viimistlevate pindade ja materjalide sobivust ning kvaliteedile vastavust, juhindudes etteantud tööülesannetest, materjalide ja pindade omadustest. Materjalide mitesobivuse korral konsulteerib oma vahetu juhiga.	
B.2.7 Töövahendite kasutamine ja hoiustamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija kasutab kõiki töövahendeid heaperemehelikult – ta korrastab ja puhastab neid regulaarselt ning hoiustab vastavalt nõuetele. Probleemide või puuduste korral informeerib sellest oma vahetut juhti.	

B.2.8 Tööjuhiste, tehnoloogiate ja kvaliteedinõuete järgmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. Vajaduse korral konsulteerib materjali tootja/tootja esindajaga.	
B.2.9 Töötervishoiu ja tööohutusunõuete järgimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Vältimaks tööõnnetusi ehitusobjektidel järgib plaati nii töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, töö kestel ja töökoha korrastamisel rangelt töötervishoiu- ja tööohutusunõudeid ning arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber.	
B.2.10 Esmaabi osutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Õnnetusjuhtumi korral annab vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.	
B.2.11 Ümbritseva keskkonna kaitsmine, jäätmekäitlusnõuete järgimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Järgib töö ajal keskkonnakaitsenõudeid ning veendub, et ümbritsevasse loodusesse ei satuks keskkonnoahtlikke jäätmeid (keemilised ained, plaadijäägid jm). Sorteerib jäätmed, juhindudes taaskasutuse põhimõtetest ning jäätmekäitluseeskirjades olevatest nõuetest.	
B.2.12 Meeskonnatöös osalemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Plaatija kutsealal töötav inimene on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös ja on valmis teistelt õppima. Ta jagab teistega kogu tööks vajalikku ja kasulikku informatsiooni ning tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.	
B.2.13 Tööalaste otsuste vastuvõtmine ja kohanemine muutuvate oludega	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Rakendab õpitut igapäevaselt oma erialasel tööl, võtab oma vastutusala piires vastu asjakohaseid otsuseid, täidab endale võetud kohustusi ja saavutab seatud tööeesmärgid. Tegutseb standardsetes olukordades iseseisvalt.	
B.2.14 Tööalaste tagasilöökidega toime tulemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Tööalaste ebaõnnestumiste ja eksimiste korral hindab ja kohandab oma tegevust vastavalt olukorrale, küsides nõu kõrgema kvalifikatsiooniga plaatijalt või oma vahetult juhilt.	
B.2.15 Tööalase tegevuse planeerimine, täiendõppes osalemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: Ta töötab sihikindlalt ja omab tahet oma erialal töötada, analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks. Osaleb kutsealases täiendõppes.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.	
Plaatija tööd läbivad teadmised a) üldehitus- ja plaatimistööl kehtivad tööohutusreeglid; b) käitumisjuhised tööõnnetuse korral, esmaabi andmine; c) üldteadmised ehitustööl kehtivatest jäätmekäitluse ja keskkonnoahutusunõuete normidest; d) plaatija tööks vajalikud elektrilised ja mehaanilised töövahendid, nende käsitlemise põhimõtted; e) plaatija tööks vajalikud mõõteriistad (nt mõõdulatt, lood, mõõdulint jne), nende käsitlemise põhimõtted; f) plaatimistö peamised tövõtted, nende rakendamine erinevates töösituatsioonides; g) materjalide tööks ettevalmistamise ja ladustamise nõuded h) tööjoonised, nende põhjal erinevate arvutuste (pindala-, mahu- ja kuluarvestuse jne) tegemise meetodid; i) plaatimistödele esitatavad kvaliteedinõuded; j) üldteadmised energiatöhusast ehitamisest; k) üldteadmised klienditeenindusest	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	13-03062013-5.3/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Timo Torni, Edictum OÜ Jaan Vikat, MTÜ Eesti Maalrite Liit Tõnu Armulik, Tallinna Ehituskool Terje Jaksen, Tallinna Ehituskool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	25
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.06.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	19.10.2014
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7122 Põrandategijad ja plaatijad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Tiler, level 4 VET level
Saksa keeles	Fliessenlieger
Soome keeles	Laatoittaja
Vene keeles	Плиточник
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	